

VI PÅ Brynäs

Nr 3 – november 2007

**Hon har
en plan** *sid 8-9*

Asteroiden på Brynässkolan *sid 4-5*

Brynässpelare mot toppen *sid 6-7*

Willy har dikter i datorn *sid 12*

VI PÅ BRYNÄS vill vara läsarnas tidning och en mötesplats för alla på Brynäs.

VI PÅ BRYNÄS ska berätta om dem som bor och verkar på Brynäs, om vad som händer i föreningar, på arbetsplatser, i bostadsområden och om fritiden, kulturen och idrotten på Brynäs.

VI PÅ BRYNÄS ska ge plats för debatter och insändare. Det är viktigt för att demokratin ska fungera att så många som möjligt kommer till tals, att man förstår hur andra tänker och att det finns plats för samtal.

VI PÅ BRYNÄS ska försöka fånga livet på Brynäs. Det innebär att tidningen ska skriva om både problem och lösningar - och att människor får komma till tals i många olika sammanhang, inte enbart som brottslingar, drabbade eller som offer. Vi ska leta efter goda exempel och bra lösningar.

Som mötesplats ska VI PÅ BRYNÄS ha en öppen attityd och innehållet ska så långt som möjligt utformas tillsammans med Brynäsborna. Läsarnas idéer, förslag, texter och bilder bör vara tidningens grund och läsarna - yngre och äldre - är välkomna att delta i tidningsarbetet.

VI PÅ BRYNÄS är ideell tidning av och för Brynäsbor, politiskt och religiöst obunden. Tidningen står för demokrati, yttrandefrihet och social och kulturell mångfald, samt god journalistik. Vi kommer ut med stöd av Gävle kommuns folkhälsoarbete Hela Brynäs - Alla tillsammans och skolans utvecklingsarbete inom ramen för Skolan mitt i byn.

Hör av dig du som har idéer och synpunkter och du som vill skriva, teckna eller fotografera för VI PÅ BRYNÄS.

Redaktion för detta nummer:
Niels Hebert, Ihsan Batté och Karin Hallqvist. Det går bra att maila till: niels.hebert@telia.com eller ringa 070/631 36 25 om allt som gäller Vi på Brynäs.

>> Tidningen är formgiven av Ihsan Batté

Sen sist... om cyklar bland annat

Efter förra numret av Vi på Brynäs fick jag ett mail av en Brynäsbo, som inte tyckte om förslaget att ta bort sex av nio lekplatser på Brynäs (som vi skrev om i tidningens förra nummer).

Den debattartikeln kändes självklar att publicera.

Men innan jag hann tänka mer på saken, försvann en god del av mina mail. Något i programmet gick sönder och bland e-posten som försvann fanns inlägget. Jag hade inte ens noterat avsändaren. Så någonstans därute i cyberrymden finns ett mail som vi gärna skulle vilja publicera... Jag vet inte från vem. Läser du detta, skriv igen!

I förra numret av Vi på Brynäs skrev vi om Agötorget i Brynäs centrum.

Tidningen hann precis komma ut i tryck för-rän tekniska kontoret resolut flyttade - och minskade - parkeringsytan på torget. Bilarna står nu närmast Kaserngatan och torget känns plötsligt mycket vänligare.

Tack, tekniska kontoret. Vi är glada om vårt intresse för saken har påverkat er. Inte för vår egen skull, utan för de många Brynäsbor som tycker att ni gjort Brynäs centrum vänligare.

Hur ska det gå för Brynäs mindre butiker?

I Vi på Brynäs skrev vi förra gången om den svåra situationen för Brynäs småbutiker. Vi berättade bland om Mats Janssons kämpiga sommar för att hålla Tempo i gång. Häromdagen träffade jag honom och frågade om läget.

- Fortfarande tufft, sa Mats Jansson.

En sak hade han funderat över sedan i somras.
- En del säger att de skäms för att komma in här och handla bara några få saker. Varför det? Det är ju en sådan butik där man köpa saker man glömt, också. Ingen tittar snett på någon här, eller synar varukorgarna...

Typisk stulen cykel, numera på Hittegodset

För övrigt har jag blivit av med två (låsta) cyklar på sistone. Senaste gången hade någon ställt en treväxlad röd damcykel där min hederliga gamla, oväxlade Crescent stod på Väpnargatan. Den röda har jag lämnat till hittegodset. Inte sällan hittar vi cyklar i hörnet där vi bor. Det känns trist - som om människor ville förstöra den där känslan av frihet när man trampar Brynäs-gatan ner eller Skeppsbron fram...

Glöm inte att höra av dig till Brynäs egen tidning. Jag ska vakta min mail bättre, det lovar jag. Och cyklern.

Niels Hebert

niels.hebert@telia.com

Slutscen i parken

Stenebergsparken scen står fortfarande kvar när detta skrivs. Troligen är den borta när Vi på Brynäs kommer ut.

Bygg och miljönämnden har nämligen gett kommunens tekniska kontor, som har ansvaret för kommunens parker, tillstånd att riva scenen. Beslutet kommer att verkställas - eller har redan verkställts.

Rivning eller inte rivning har diskuterats i många år, inte minst bland politikerna i bygg- och miljönämnden. Länsmuseum har motsatt sig en rivning med hänvisning till arkitektoniska värden. Scenen byggdes 1957 efter ritningar av stadsarkitekten J H Wranér och Länsmuseum har ifrågasatt om den varit rötangripen, vilket

tekniska kontorets konsulter kommit fram till. Men sedan en arbetsgrupp för Stenebergsparken inom ramen för "Hela Brynäs - Alla tillsammans" på grundval av en enkät till föreningar och enskilda på Brynäs, funnit att det fanns en majoritet för rivning har beslutet mognat.

Vi skrev om enkätresultat i förra numret av Vi på Brynäs.

Gruppen har fört fram idén att det ska finnas två scener i parken - en enklare där den gamla stått och en ny i parkens södra del. Gruppen vill också att det ska finnas någon form av scen i Stenebergsparken redan nästa år.

Hemsida För Brynäs

Brynäs utvecklingsgrupp har startat en hemsida - www.brynasfordig.se

Visionen som förmedlas på hemsidan är: "Alla som bor och verkar på Brynäs ska vara stolta över sin stadsdel, trivas, må bra och vara delaktiga i sådana beslut som påverkar deras vardag"

På hemsidan efterlyser man inlägg och bilder. Utvecklingsgruppen träffas den första vardagskvällen i varje månad i Stenebergskolans aula Culturum. Träffarna är öppna för alla. Hittills har vi gruppen främst tagit upp frågor under samlingsrubrikerna trafik, kultur och miljö.

Tjejerna som vann 75 000 på att göra en tidning med framtidens nyheter var (stående fr v) Sara Norling, Jenny Jonsson, Madeleine Roslund, Emelie Roslund, Olivia Szytura, Linnea Brolin, Elisabeth Nilsson och Alexandra Jönsson. Sittande fr vänster: Sandra Skoog Santos, Mathilda Szytura, Matilda Norling, Michelle Sjögren Lyck och Jaqueline Corona.

Snart far 9b till Barcelona

Klass 9b i Stenebergsskolan på Brynäs ska åka till Barcelona. I reskassan ligger 75 000 kronor som klassen fick i våras när man vann tävlingen Gästrikland i världen för högstadiet och på gymnasieskolan.

Emelie Roslund, en av 9b:s redaktörer för framtidstidningen Gästrikland i Världen.

Tävlingsidén var att avslöja 2017 års nyheter i en tidning, på en internetsida, eller med ett inslag för radio eller tv.

Betygsdebatten, mode, lokal och sund mat och motionstrenden är frågor som tas upp på förstasidan i den tidning som tjejerna i dåvarande 8b bestämde sig för att göra. Som toppnyhet finns ett reportage om Agda som botats från cancer tack vara en ny medicin.

Om man ska försöka beskriva tonen i tidningen så är den saklig och tämligen optimistisk. Människor kommer att äta sundare och miljövänligare framställd mat (vilket också de stora livsmedelkedjorna upptäckt) och gästrikeungdomarnas kondition är bättre än någonsin. Ny teknik får vi se i stället för dyr, gammaldags elektronik. Vem ser inte fram emot att ha en mobil som har plats för en dagbok "så att du kan dela med dig av dina innersta känslor så skriver mobilen ner allt åt dig".

Någon ny tidning planerar 9b inte. Nu studerar klassen Barcelona. På frågan om någon av dem tänker bli journalist får jag inga bestämda svar. Men jag förstår att de är stolta över sin klass och skola.

Stenebergselevernas tidning finns på skolans hemsida www.skola.gavle.se/steneberg under vinjetten "Nyheter". Tävlingen Gästrikland i världen ordnades av Arbetarbladet, TCO, LO, Swedbank och Svenskt Näringsliv.

Text: Niels Hebert Foto: Ihsan Batté

Ur tidningen

Gästrikland i världen

23 Juli 2017

90-talet, hetare än någonsin

Att blicka tillbaka verkar vara hetare än någonsin inom klädmode. Stora fluffiga snedluggar ser man på såväl unga som gamla frisyrier. Så gå och rota i garderoberna för nu är 90-talet det hetaste du kan tänka dig.

De senaste trendrapporterna visar på en tillbakagång inom klädmode. De ljusa härliga färgerna som var populära för 20-30 år sedan sitter på varje plagg vi kan se i varje väl-sorterad klädbutik. Det trendigaste plagget är återigen de hiskeliga benvärmarna som finns i olika glittrande material, olika mönster och färger. Det som är så bra är att de inte är så speciellt dyra heller. Något som passar både tjejer och killar är att ha flera olika tröjor på sig.

Alltså det är bara att slänga på sig olika mönstrade/färgade tröjor. Priserna på märkeskläderna har sänkts med en otrolig fart. Det vi ser på allas huvuden är de stora fluffiga snedluggarna, det är en mycket härlig frisyrr som passar alla åldrar.

En stor förändring är att alla på lägstadiet och mellanstadiet har nu skoluniformer, men att ha det när man blir tonåring röstades ned. Så tonåringarna följer 90-talstrenden med stort intresse. De frågar gärna alla som levde på 90-talet, så alla föräldrar! Rota i garderoben och plocka fram allting ni sparar från 90-talet.

Brynässkolans Astrid Lindgren

- allt från teater till att tälja trägubbar

Elsa handlar en strut karameller hos Alexandra och Bahran har hand om kassaapparaten modell äldre.

Hur fångar man Astrid Lindgrens värld? På Brynässkolan har man försökt under två veckors temaarbeten inom ramen för elevernas fria val.

I ett klassrum kan man handla på gammalt vis och jämföra med i dag, i ett annat diskuterar man igenom den video man tog vid de senaste repetitionerna för att se hur man själv och kamraterna tog sig ut och vad man kan förbättra, i korridoren hänger brev till Pippi Långstrump med goda argument till henne varför det faktiskt är bra att gå i skolan, på ett ställe bygger man en stad som kan vara Vimmerby förr i världen, och i en av slöjdsalarna sitter fullt med elever och täljer på trägubbar precis som Emil i Snickarbo (och byssor och myssor man också göra), fast här verkar ingen begrunda några hyss, utan mer koncentrera sig på att hålla morakniven under kontroll...

Blir föreställning

Av allt detta ska bli en utställning som ska visas på Stadsbiblioteket. Och går planerna i läs kommer även den dramatiska och musikaliska resan att visas, kanske både på Brynäs två skolor och på biblioteket. En final av annat slag blir en skolresa till Junibacken i Stockholm. Ur ett klassrum kommer en liten gestalt i vitt linne - en blandning av fé och Lucia. "Jag är Astrid Lindgren", säger och hon och skyndar vidare. Efter henne kommer en glad ung man, fast nog liknade han Pippi Långstrump...

- Det är en skön, avslappnad stämning i skolan, hör jag en av eleverna säga. Och en av de fina sakerna med Astrid är att hon har så många figurer. När jag frågar om vilken gestalt i Astrid Lindgrens böcker som är favoriten får man nästan alltid olika svar. Kanske är det så att hon har något till varje barn. Man kan tänka sig att Astrid ler i sin himmel.

Jobbar med Ronja

Sjätteklassarna Sebastian Niamani, Carolina Svanberg och Sipan Ahmed jobbar med Ronja Rövardotter. De får berätta historier med egna

Sebastian, Carolina och Sipan har nåt på gång.

ord, som att göra serier på teman som "när jag var Ronja eller Birk". De får också söka faktaoch de verkar kunna sin Astrid Lindgren.

- Hon är översatt till 80 språk, säger Carolina Svanberg.

Hon, Sebastian och Sipan följer med ner till "sexårs", alltså förskoleklassen och visar en del av de böcker de skrev på uppdrag av de blivande eleverna i förskoleklassen i början av höstterminen. Förskoleklassen låter oss kliva på. De sitter i en ring på golvet och sjunger. Sånger, historier, sagor... kan man få en bättre skolstart?

Sexårsklassen på Brynässkolan får besök av sina sagoberättare från sexan.

Asteroiden Lindgren på världens minneslista

Astrid Lindgren föddes 1907, alltså för 100 år sedan. Att fira det minnet var utgångspunkten för Brynässkolans temaarbete.

Astrid Lindgren växte upp i Vimmerby i Småland och dog i Stockholm 2002. Hennes barn-doms hem och småländska verklighet präglade en del av henne böcker, men långt ifrån alla. Pippi Långstrump, Ronja Rövardotter och Bosse i Mio min Mio handlar om de mycket större frågorna: om mod att vara sig själv, det svåra att vara en individ bland andra och kampen mot de mörka krafterna...

Franciso och Therese gör trågubbar som Emil - men i slöjdsalen på Brynässkolan.

För barn och djur

Astrid Lindgren fick inte bara Selma Lagerlöf-priset. 1994 tilldelades hon det så kallade alternativa nobelpriset - Right Livelihood Award - för sin kamp både för barns och djurs rättigheter. Hennes originalmanuskript i Kungliga Biblioteket blev 2005 uppsatt på Världsmminneslistan av FN-organet UNESCO (som främjar samarbete inom utbildning, vetenskap och kultur).

Hon fick priset "Årets svensk i världen" 1997, men säkerligen gladdde hon sig mer åt att den Ryska vetenskapsakademien 1996 uppkallade en asteroid efter henne. Då påstods hon ha sagt: "Hädanefter får ni kalla mig Asteroiden Lindgren".

Det är väl så många barn känner det. Hon finns med i deras universum på en egen planet.

Text & foto: Niels Hebert

Maria Westerman och Annelie Lundeberg Ojamäe vill få fart på berättandet.

Nattpäron på Steneberg

Under drygt två vårveckor nästa år finns Nattpäron i Stenebergsparken på Brynäs. Utifrån liknar Nattpäron en månlandare och kommer från Riksställningar på en långtradare som vecklar ut sin last och ställer den på fyra ben.

Nattpäron var först en bok av Johan Althoff, illustrerad av Sarah Sheppard och Robert Nyberg. Boken handlar om hur fantasi, ordlekar och andra påhitt kan sätta fart på berättandet. Utställningen Nattpäron ska också vara berättandeframkallande.

- I centrum för utställningen står sagor från hela världen. Vi vet att många lärare vill stimulera berättandet, säger Maria Westerman, som arbetar med muntligt berättande på Bibliotek Gävleborg. Tillsammans med Annelie Lundeberg Ojamäe, på stadsbiblioteket i Gävle, ordnar hon mottagandet av Nattpäron på Brynäs. Nattpäron kommer att ta emot många elevgrupper, men också hålla öppet för allmänheten ett par timmar varje dag, inklusive helger. En berättarkväll planeras också.

- Vi hoppas att eleverna får sina syskon och

föräldrar att komma. I utställningen kan man komma upp på en scen och få applåder eller få sitt eget porträtt bland andra i en fin porträttsamling, säger Annelie Lundeberg Ojamäe.

Varför ska man berätta?

- Läsnings och berättande skapar identitet och samhörighet. Kulturen är en stark kraft - och jag blir lika förvånad varje gång människor inte förstår det. Jag tror också att människor längtar efter att få prata om viktiga saker, säger Maria Westerman.

- Att få fundera över gott och ont är viktigt för barn. Det är inte så klart i samhället i dag. Därför har fantasyböckerna dragningskraft. Där vet man vad som är gott och ont - och att det goda segrar, säger Annelie Lundeberg Ojamäe.

Ett syfte med utställningen är att stärka lärare och bibliotekarier landet runt att fortsätta att arbeta med elevernas berättande och läsande.

Hur blir man en god läsare?

- Någon har räknat ut att det krävs 5 000 timmars läsning. Det är en halvtimme om dagen i sju år... säger Maria Westerman.

Ur utställningen Nattpäron

Sandra Larsson siktar mot toppen...

Christin Berntsson, Jessica Göthe, Natalie Östling (stående), Sandra Larsson och Chatrin Jonsson i Brynäs damlag har ställt upp för att vinna division fyra nästa år...

- Damfotboll är smartare Brynäs siktar på serievinst

Vi träffar Christin Berntsson, Jessica Göthe, Natalie Östling, Sandra Larsson och Chatrin Jonsson på Måsberget i glappet mellan säsongen som gick bra till slut och innesäsongen. Laget tränar teknik i Andersbergsskolan och styrka på Stenebergsskolan. Det blir två-tre gånger i veckan.

I våras gick det tungt för Brynäsdamerna, hösten blev en succé.

– Det beror på att vi kom från olika håll och det tog att spela ihop oss som lag, säger mittfältaren Sandra Larsson.

– Vi ska vinna division fyra nästa år, säger Jessica Göthe, mittback.

Ingen tycks tycka att det är jobbigt med all träning och alla matcher. Tvärtom, det är roligt. Och är man ur form, kan man hoppa över en träning. Men passionen för fotbollen och gemenskapen är i fokus.

Vi diskuterar damfotboll en stund. Den har varit klart underskattad, men folk börjar få upp ögonen för den, är damlagets klara åsikt. Det är en helt annan fotboll än killarnas. De bara springer. Damfotboll är smartare, helt enkelt.

Tjejer kan och vill. Svårare är det inte. Hur blir man med i ett lag?

– Bara att höra av sig till föreningen.
– Hänga på en kompis.

– En del följer med pappa som är med.
– Eller mamma eller syrran...

Alla har spelat i minst fem år. Sandra Larsson tänker till:

– Oj, jag har spelat i tio år...

Åren går fort. Och snart skiner vårsolen på Måsberget.

Kort om Brynäs

Brynäs IF bildades 1912. Det började på den så kallade Villaplanen vid Brynäs Herrgård i nuvarande Herrgårdshagen, där ett gäng brukade samlas för att spela fotboll. Konsulinnan Rettig på herrgården gav klartecken - på villkoret att inga svordomar eller höga skrik fick förekomma. 13 år senare blev Brynäs IF svens-

ka mästare i fotboll. Det var första gången som SM gick till ett lag norr om Stockholm. Föreningen breddades med bandy, simning och fridrott. Bandy gick trögt och ersattes 1939 av ishockey, som blev en succé från början. 1943 spelade laget ett år i högsta hockeyserien.

1974 gick Brynäs IF upp i allsvenskan, men

sejournen blev bara ett år. 1978 gick BIF och Gefle IF samman, men vägarna skildes i början av 80-talet och Brynäs fotbollslag började om i division sju. Även vägarna mellan Brynäs fotboll och ishockey skildes. Därefter har Brynäs fotbollslag klättrat till division två. Sedan 1995 är Måsberget klubbens hemmaarena.

Starta förening – hur gör man?

Det kan börja som då 1912, då ett gäng ungdomar började spela fotboll i Herrgårdshagen. Man bildar en förening. Alla kan göra det. Föreningsfriheten är garanterad i grundlagen. Vad är typiskt för en förening?

• Alla som vill ska få vara med. Men man får

förstås inte motarbeta föreningens syften.

• Man har stadgar som medlemmarna godkänner. Man har en styrelse som väljs av medlemmarna och har årsmöte, då verksamheten granskas och ledamöterna i styrelsen väljs.

Om föreningen vill ha föreningsstöd av Gävle

kommun gäller att man har en sekreterare, som skriver protokoll, en kassör och revisorer.

Sedan kan föreningen, om man har minst tio medlemmar, få del av olika kommunala bidrag och möjlighet att använda kommunens lokaler för föreningens aktiviteter.

- Utmaning också när det inte funkar

Lotta Fridholm är unik i Fotbollssverige

Lotta Fridholm

Sen kväll på Måsberget. Lotta Fridholm kommer till ett möte i raden. Säsongen är slut. Och slutet blev ganska gott. Brynäs herrlag klarade sig kvar i division två.

Måsberget är hemmaplan för Brynäs IF Fotboll, men också för Lotta Fridholm. Hon har varit ordförande i föreningen i tre och ett halvt år.

Lotta Fridholm har aldrig själv spelat fotboll under mer organiserade former och bor numera inte på Brynäs, men hon längtar tillbaka.

- Låt barnen testa fantasin

Yvonne Göthe är lagledare och Micke Östling tränare i Brynäs damlag. Hon har själv spelat fotboll och hennes dotter Jessica är med i laget. Han har spelat handboll en gång i tiden. Nu lägger de ner mycket tid på damlaget. Det blir många timmar av träning och matcher. Men ingen av dem tycks tyngd av det.

- Det är ett otroligt härligt gäng. Det är kul att vara med dem, säger Micke Östling.

- När man har roligt, blir det inte jobbigt, säger Yvonne Göthe.

Vi talar om att många barn specialiserar sig alltför tidigt. Det är svårt att tänka sig att en begåvning som Pelé skulle trivts i ett lag där man specialtränar fotboll innan man börjar skolan.

- Jag tycker att man kan hålla på med olika

- För mig är det både spännande och naturligt att vara med och arbeta i föreningar. Och jag tycker det är viktigt att vara med och hålla Brynäs IF Fotboll vid liv.

Jobba med engagemanget

- Fotbollsmässigt har jag inget att tillföra, men jag kan jobba med engagemanget. Vi har samma problem som många andra föreningar - vi skulle behöva vara fler. Men det kan vara spännande när något inte funkar. Det ligger utmaningar i det också.

Även om pengar är en bristvara - som i så många andra föreningar - och att föreningsdriften av Måsberget kan vara betungande, så är det framför allt människor man behöver. Tillströmningen av vuxna ledare och tränare går i vågor, men det finns alltid utrymme för fler. Det finns både goda och onda cirklar. Ju fler man blir, desto lättare och roligare kan det bli. Och om man är för få, kan en del av uppgifterna bli betungande. Man kan vara med och hjälpa till utan att ha ansvaret för ett lag.

- Ensamt och tråkigt...

- Jag tänker mig att det finns de som har det ensamt och tråkigt... Det finns ett jättestort utrymme i föreningslivet för nya människor. Det är berikande att känna sig som en del av ett sammanhang.

- Det fina med en förening som den här att

Yvonne Göthe och Micke Östling

saker. Det stora felet är man suger in barnen i föreningarna alldeles för tidigt. Jag tycker inte man ska tala om för en 6-åring hur hon eller han ska spela, utan det är bättre att låta ungarna testa sina gränser. Då får de utlopp för sin fantasi och lär de sig mer. Annars blir det lätt för mycket teknik, för mycket rätt eller fel, säger Micke Östling.

Yvonne Göthe säger att barn och ungdomar har så mycket att välja mellan i dag, samtidigt

barnen och ungdomarna kommer andra vuxna in på livet och får fler vuxna förebilder. Och det är viktigt.

Hon är glad över den blandade fotbollsskolan för de yngsta och att man har möjlighet att ta emot alla som vill vara med. Fast med förbehållet att barnen ska komma från närområdet. Där har det fria skolvalet rört till det lite. Brynäs barn går i skolor i andra stadsdelar och vice versa. Ibland kan det vara mer praktiskt att vara med i en förening där man har sin skola. Lotta Fridholm är uppvuxen i föreningslivet. Men fotbollsvärlden är speciell. Vad hon vet har ingen annan förening på division två-nivå än Brynäs IF Fotboll och uppåt som har en kvinnlig ordförande.

- Bara gubbar

- Jag fick en chock när jag kom på ett möte med Fotbollssverige första gången. Har jag kommit fel, tänkte jag, har jag hamnat på "hockeymöte"?! Bara gubbar, nästan.

- Det var konstigt och omtumlande, inte minst om man tänker på hur starkt damfotbollen utvecklats under de senaste 10-15 åren och att det finns många föreningar med bred verksamhet inom damfotbollen. Ibland är jag ensam kvinna på mötena och det är inte bra. Det händer att "könsdiskriminering" viner...

- Uppdraget är kul på många sätt, men det är en väldigt manlig värld, säger Lotta Fridholm.

som platser och tillfällen för den ofta kreativa spontanidrotten minskat.

- När jag var barn åkte vi skridskor på en åker i byn där jag bodde. Vi hittade den bara och hade jättekul. Den glädjen önskar man barn i alla tider...

Många som spelar fotboll har föräldrar som spelat. Yvonne Göthe och Micke Östling går också ut i skolorna och berättar om föreningen och hur man gör för att komma med om man tycker att det verkar kul.

Huge har den största bredden bland traktens lag. Grannen IFK Gävle, som enbart har damlag, är framgångsrika i seriespelet. Brynäs IF har ingen stor verksamhet. Det finns 30 tjejer i damlaget. Några yngre tjejer - födda 1997 - är på väg in. Men ambitionerna är att komma i topp i fyran. Men det är en balansgång.

- Man kan inte lägga ribban alltför högt, heller. Tjejerna måste ha tid för skolan och för ett socialt liv, säger Micke Östling.

Text: Niels Hebert Foto: Mesut Balik

Plan ger plats för höga hus vid havet i nytt stort bostadsområde på Brynäs

– Varför inte nya höga hus på Brynäs, högre än på Alderholmen? undrar Viveka Sohlén.

Vad sägs om en Alderholmen på Brynäs-sidan?

Vi far ut till Södra hamnpiREN längst ut på Brynäs. Där växer björkarna. Utsikten över Inre fjärden är storslagen. I Steneborgskanalen mellan hamnpiREN och Gasklockorna har en del medlemmar i Södra Skeppsvarvets Båtklubb fortfarande sina båtar kvar i vattnet.

Är det inte ett fantastiskt område för bostäder! säger Viveka Sohlén, planarkitekt i Gävle och projektledare för kommunens översiktsplanering.

– Jag tycker man kunde ha höga hus här längst ut, fortsätter hon.

Men hon betonar att det kan bli bostäder här. Inte att det ska. För det är möjligheterna som är utgångspunkten för det samråd om hela Gävles översiktsplanearbete som nyligen presenterats.

I det arbetet har Viveka Sohlén och de övriga i kommunens plangrupp sett att det skulle vara möjligt att bygga hus med upp till 200 lägen-

Vid Eriksberg kan det bli bostäder i park.

heter på Södra hamnpiREN mitt emot silon och Alderholmens yttersta spets. Om det ska bli radhus eller flerbostadshus låter plantjänstemännen vara en öppen fråga.

Här finns det, enligt förslaget, också plats för service, handel, kontor, kultur, skola och sport. Men området är känsligt. Det finns gifter i marken efter gasproduktionen och bullret från Atlasgatans trafik måste skärmars av.

Över 400 nya bostäder

Blir det bostäder på Södra HamnpiREN ger samrådsförslaget plats för 430 nya bostäder på Brynäs fram till 2025, som är planeringens tidshorisont. Ytterligare tre möjliga bostadsområden pekas nämligen ut:

- Eriksberg
- Riggargatan
- Högbergsbranten

Vid Eriksberg - mellan Brynäs-gatan och Kasern-gatan - skulle upp till 100 lägenheter i flerbostadshus få plats, ”delvis i parkmiljö”, som det heter. Man skriver också att utformningen av husen är viktig, eftersom nya hus där kommer att bli landmärken på Brynäs. Förslaget innebär möjligheter både för att bygga om eller bygga till Eriksbergsskolan, och för att bygga nytt.

Radhus på Riggargatan

Längst upp på Riggargatan mot Atlasgatan och Styrman-gatan där det i dag finns lager,

uppställningsplatser och parkeringsplatser kan man bygga 80 bostäder i flerbostadshus eller radhus. Bulleravskärmning mot trafiken är nödvändig - men hur avskärmar man de tidvissa luktstörningarna från avloppsreningsverket på andra sidan vägen?

Det tredje tänkbara bostadsområdet ligger nedanför Tallgatans höghus mot Högbergsplanen. Här kan maximalt 50 bostäder få plats i ett eller ett par flerbostadshus, enligt samrådsförslaget. Men då måste nog Gävle Energis fördelningsstation vid Riggargatan flyttas. En liten öppning för bostäder gör plangruppen på den stora f d Philipsonstomten intill Leaf. Man skriver att området kan användas till boende, service, kultur och andra icke störande verksamheter. ”Ny bebyggelse ska ha stråk som enkelt leder brynäsborna ner till vattnet”, skriver plangruppen, som påpekar att hänsyn måste tas både till förorenad mark och till kulturmiljön i närheten.

Mer grönt

I de diskussioner som förekommit på Brynäs om stadsdelens framtid har man betonat att grönområdena måste finnas kvar och utvecklas. Nu föreslår plangruppen mer grönt på Brynäs. Högbergs-parken kan utvidgas mot Gavleån

Flerfamiljshus eller radhus vid Högbergsbranten?

(i dag finns där industrier). Det ska också bli möjligt att i framtiden gå i ett grönt stråk längs Gavleån från stadskärnan till gasklockorna och vidare till T-udden. Sedan tidigare finns det ett beslut att göra både T-udden och Herrgårdshagen till naturreservat.

Plangruppen anser att Stenebergsparken kan utvecklas som mötesplats och nämner tankarna på en ny scen i parkens södra del. En ny idé är att binda ihop Hemlingbys friluftsområde med T-udden genom ett rekreationsspår.

Kulturmiljöer på Jarlavägen

I samrådsförslaget pekas en lång rad värdefulla kulturmiljöer ut på Brynäs: nedre Brynäs kring S Skeppsbron och Brynäsgränd, trähusen från 1700-talet i kvarteret Springer, och bebyggelsestrukturen med grönskande innergårdar vid Väpnargatan och vid Tallgatan-Jarlavägen. Värdefulla miljöer är också kvarteren Mejseln och Hyveln, Rodergatan, Brynässkolan med omkringliggande äldre bebyggelse kring Lysgatan Vegagatan och Jarlavägen. Gasklockorna hör förstås också till de värdefulla miljöerna.

Måsberget med fint skyltläge

Under avsnittet "Nya verksamheter" i förslaget sägs att Måsbergets idrottsplats - liksom Brynäsudden - kan utvecklas för sport och rekreation. Måsberget närmast Upplandsleden har "fint skyltläge", och bör kunna ge plats för handel, kontor och småindustri.

Ett par trafiknyheter finns också med. Dels tänker sig plangruppen en ny infart direkt från Upplandsleden till Fjällbackens bostadsområde, dels vill man permanenta Brynäsgrändens bussgata vid Eriksbergsparken. Fram till den 7 december ordnas möten om samrådsförslaget i stadsdelarna, men något möte på Brynäs är inte planerat

- Vi ordnar gärna ett möte på Brynäs om någon vill, säger Viveka Sohlén.

Plats för radhus på Riggargatan?

Text: Niels Hebert Foto: Ihsan Batté

Fakta om översiktsplanens samrådsförslag

Översiktsplanen anger de stora riktlinjerna för Gävles utveckling till 2025. Vill man gå vidare med att bygga bostäder på ett visst område, så måste detaljplaner tas fram. Arbetet för att göra en ny översiktsplan för Gävle startade 2005 och ska pågå till 2008. För arbetet svarar kommunens plangrupp som består av tjänstemän.

Projektledare är Viveka Sohlén på bygg- och miljöförvaltningen. Gruppen har gett ut en skrift som baseras på en enkät till Gävleborna om hur de ser på sin stad och framtiden. Plangruppen har sedan gjort ett program för översiktsplanen. Synpunkter och program har blivit det samrådsförslag som nu är aktuellt och utställt till den 7 december. Till dess kan Gävleborna komma med synpunkter och förslag på förändringar.

Allt sammanförs till ett förslag till översiktsplan som förankras i kommunstyrelsen innan det ställs ut under våren 2008. Då kan man också lämna synpunkter. Slutligen antas översiktsplanen av kommunfullmäktige. Fram till den 7 december pågår samrådsmöten i stadsdelarna. Det nu aktuella samrådsförslaget är utställt på Stadsbiblioteket och finns också på Gävle kommuns hemsida.

5 frågor

Viveka Sohlén

översiktsplanearkitekt i Gävle

1 Många Brynäsbor vill se fler radhus på Brynäs för att det ska vara lättare att bo kvar i stadsdelen när familjen växer. Skulle man inte helt gå in för radhus för att göra bostadsbalansen något bättre?

- Vi tror att det behövs fler flerbostadshus också på Brynäs helt enkelt för att det kommer att finnas en efterfrågan. Det är ju en central stadsdel, med hög bostadsstandard dessutom. Vi har inte heller hittat så många ställen som passar för radhus. De tar mer plats.

2 Ett möjligt område för radhus föreslås längst upp på Riggargatan. Men där passerar Atlasgatan med hård trafik nära intill och ibland luktar det från avloppsreningsverket. Är det verkligen bra boendemiljö?

- Det finns radhus i närheten och där har man satt upp skydd för både buller och vind. Jag är medveten om att det inte blir lätt att klara störningarna. Å andra sidan får man nära till T-udden och gasklockorna. Jag tror att det kan bli väldigt bra.

3 I samrådsförslaget är ni rätt diffusa när det gäller den stora, f d Philipsontomten på Södra Skeppsbron. Vore det inte fint om det kunde bli en fortsättning av Skeppsbrons stora flerbostadshus där?

- Absolut. Vi vill på så många sätt som möjligt närma Brynäs till vattnet. Här är ett exempel. Men vi kan inte bygga alltför nära de industrierna i närheten. Det är ett fint område som vi kallat strategiskt i samrådsförslaget.

4 Plangruppen föreslår att det ska kunna byggas flerfamiljshus i Eriksbergsparken. Är det inte att nagga på Brynäs få grönområden?

- Vi har föreslagit olika alternativ för parken som innebär att man bygger om eller bygger till skolbyggnaderna som finns där. Men jag tror att också ny bebyggelse - bostäder i parkmiljö - kan bli fint.

5 På Brynäs har också diskuterats möjligheten att bygga bostäder i södra delen av stadsdelen, ovanför Upplandsgränd. Ni har inga sådana förslag. Finns det inga bra platser där?

- Fjällbacken har varit styvmoderligt behandlat tidigare och vi föreslår en ny väg till området. När det gäller verksamheterna längs Upplandsgränd tycks det ske gradvisa förändringar. En del flyttar ut, andra och helt nya kommer in. Vi vill ju rent allmänt att verksamheter som innebär tung trafik, ska lokaliseras till vissa platser längre bort från stadskärnan. Så totalt sett är den spontana utveckling som pågår positiv och vi får väl se hur den fortsätter...

Hasina har mycket att berätta men hon har aldrig lärt sig skriva

Hasina Ilhan är Brynäsbo i världen...

Hasina Ilhan går stilla, rak i ryggen Brynäs-gatan fram. Hon bär kurdiska kläder. Blicken bakom hennes stora glasögon är det slag som ser och begrundar. Hon är Brynäsbo i världen. Nu bor hon på Brynäs i några månader. Så reser hon för att gå på samma sätt på gatorna i Stockholm, i Nisébin eller i Dihok. Efter ett halvår eller så kommer hon tillbaka till Brynäs. Men hon räds inte vintern. Det är mer snö här, men inte samma skarpa kyla som Kurdistans vinter kan föra med sig. Hasina Ilhan har aldrig fått lära sig att läsa eller skriva, men har så mycket att berätta. Hon har tre söner: en på Brynäs, en i Stockholm och en i Dihok, som ligger i Kurdistan i norra Irak. Hon bor på dessa platser en månad eller två, ibland upp till fyra. Man kan se det som hennes sätt att hålla ihop en familj, som splitt-rats mot sin vilja.

Delad stad

Ibland bor hon i Nisébin, en delad stad på gränsen mellan Syrien och Turkiet. Dit flyttade hon en gång med sina söner när de studerade. Därefter åker hon kanske till Dihok och sonen där.

Är du inte rädd att resa dit?

- Jag tänker inte så mycket på det. Jag är en äldre kvinna som inte många bryr sig om. Men det är klart att många är rädda i Dihok. Människor är mer eller mindre hotade, tyvärr... Kriget skapar oroligheter och våld och många människor mår inte bra, inget konstigt i det. Men min son och hans familj klarar sig.

Hon berättar att en av sönerna gick i den bästa skolan i Ankara och att han var framgångsrik i sina studier. Men det sista året i skolan tvingade polisen och militären bort honom från skolan och han blev tvungen att fly. Som om han inte fick lyckas på grund av att han var kurd, på grund av sitt ursprung.

Hasina Ilhan bläddrar i en tidning på bordet hon inte kan läsa. Hon tittar på sin penna och mitt anteckningsblock.

Skriva om hela världen

- Jag skulle skriva om hela världen, om jag kunde skriva, säger hon. Men jag har inte lärt mig, fast siffror kan jag. Jag skulle skriva allt om förtrycket, om brända byar i Kurdistan, om övermakten som inte ger oss frihet.

Hasina Ilhan berättar om författaren Musa Anter, som dömdes på öppen gata i staden Diyarbakir av halvmilitära turkiska styrkor 1992, åren då över 20 journalister mördades med

den turkiska statens goda minne. Det skulle hon vilja skriva om, men också det som inte är känt, om sina systersöners öden. En av dem plockades ut ur sitt hus, falskeligen anklagades för att vara terrorist och sköts i byns utkant. Den andra var herde och blev dödad när han vaktade sina får och getter och den tredje torterades så svårt att han blev delvis förlamad.

Hur är det i Nisébin i dag?

- Folk är rädda. Ingen kan se fram mot morgondagen. Det är mycket militärer överallt.

Europa

Hon ser vänligt på mig och säger att hon hoppas att Europa inte sviker kurderna.

- Jag förstår att de som inte varit med och sett med egna ögon har svårt att förstå vad jag berättar.

När Hasina Ilhan växte upp i en kurdisk by i sydöstra Turkiet fanns ingen skola. Likadant var det för den stora majoriteten i kurder på landsbygden. De flesta i hennes generation är analfabeter.

- I dag lär sig barnen läsa. Men många barn i byarna måste sluta skolan när de är 12-13. Det kostar pengar att gå i skolan och familjerna har inte råd. Då skulle de inte ha tillräckligt med pengar till maten. Barnen måste bidra till

familjens försörjning och de putsar skor, eller säljer bröd, servetter, tuggummi...

Hasina Ilhan gifte sig i tjuogoårsåldern och flyttade från sin hemby till en annan. Familjen hade ett jordbruk.

Inga maskiner

- Vi gjorde allt för hand. Det fanns inga maskiner.

Och det fanns ingen tid att gå i skolan. Jag frågar henne om hon någon gång åker tillbaka till sin födelseby. Nej, det gör hon inte. Bara tre familjer bor kvar där. Byn har bränts tre gånger. Till och med kyrkogården har skövlats.

- Vår dröm är att människorna ska slippa rädslan, att vi ska få fred. Men just nu finns inte många tecken på en ljusning. En människa som inte känner trygghet, tänker inte på berättelser, dans och musik... allt det fina försvinner, när allt det andra tränger sig på.

Hon berättar om sin uppväxt. Hennes familj var en speciell familj. Det var ofta fullt av gäster i huset. Man diskuterade och hade många kontakter med omvärlden. Även Hasina Ilhan och hennes systrar deltog i det rika sociala livet. Det påverkade henne för hela livet. Hon har aldrig haft svårt att ta en diskussion med vem eller vilka som helst, även om det bara är män närvarande.

Hon gläds åt att se att de kurdiska kvinnorna i Europa tar sig ur den patriarkala traditionen, att de organiserar sig för sina rättigheter, att de studerar och arbetar.

Hasina Ilhan är glad över att de kurdiska kvinnorna organiserar sig.

Andra Brynäsbor - tittar de på henne?

- Det händer ibland, men det är inget problem och det är mindre nu än tidigare. Människor vänjer sig.

Text: Niels Hebert Foto: Ihsan Batté

På väg till tandläkaren? Bild: www.fotoakuten.se

Debar Jafaar tror på barnen som ska gå till tandläkaren

Debar Jafaar på Stenebergsskolan är den tankspridda poeten.

Eller den oväntade, otippade poeten.

Åtminstone kunde man tro det. För hon har glömt bort det mesta hon skrivit.

Hennes produktion – hittills – uppgår till tre dikter. De har tagit henne till final i den stora tävlingen Framtidstro, där hennes ord finns med bland de tio som ska tonsättas och sjungas vid finalen, en stor familjeföreställning i Gasklockorna under en vecka i maj.

Anna Robertsdotter på Skottes, som håller i Framtidstro, hade inte väntat sig det hav av dikter som Gävles grundskoleelever skickat in.

- Vi har fått in mellan 700 och 800 dikter. Det är fantastiskt.

Vi träffar Debar Jafaar en vanlig tisdag på Stenebergsskolan.

- Det var första gången jag skrev dikter. När jag satt där med pennan i handen, visste jag inte att jag kunde, säger hon.

Pennan i handen fick hon på Stadsbiblioteket när hon och några andra elever i klassen gick dit.

- Det var kul... jag kom bara på en massa saker. Som?

- Ja, det var olika saker, olika ämnen, om sånt jag tror på i livet. Jag tror på ganska mycket och är intresserad av allt som rör sig. Men på något sätt tog jag det inte på allvar, det jag skrev. Men så såg jag att en av dem som läste vad jag skrivit blev tårögd.

Vad skrev du då?

- Jag kommer inte ihåg, det var något som bara fanns i min fantasi. Men det ska bli kul på finalen att höra vad jag skrev...

- Men någonting kommer du kanske ändå ihåg?

- Jo, en sak. Jag skrev att jag tror på alla barn som ska gå till tandläkaren.

Debar Jafaar tänker läsa vidare på högskolan.

- Siktat du på att bli poet?

- Nej, jag vill bli kirurg.

Vi funderar på om vi kan ta en bild av henne för Vi på Brynäs.

Nej, det är ingen bra idé, tycker Debar Jafaar. Helt OK, förstås.

Så tills vidare är hon en lite osynlig poet, också.

Framtidstro

Framtidstro är en diktävling för Gävle Kommuns skolelever årskurs fem till nio. En jury har valt ut dikter som ska tonsättas och arrangeras av Anders Skogh, idégivare till Framtidstro. Skottes har satt som mål att alla barn i Gävle ska börja skriva och att de ska se att de kan påverka sin framtid.

Den kvalificerade juryn - stäuppkonstnären Ingela Wall och poeterna Anna Jörgensdotter och Jan

Sjölund - har valt ut 35 finaldikter. 250 barn från Kulturskolan ska stå på scenen i stora Gasklockan för att gestalta de 35 finaldikterna. En show med sång, dans och drama utlovas och medverkan även av skådespelare från Skottes Musikteater.

På premiären 7 maj kommer vinnarna att presenteras. En bok med alla inskickade dikter och en skiva med de 35 finaldikterna ska ges ut.

Willy Erenlöf revymakare föreningskämpe - och poet

Han har gett ut diktsamlingen "Om livet och kärleken", som han tryckt för egna pengar. En andra diktsamling är under produktion och i datorn hemma på Rodergatan har han två böcker till, minst...

Willy Erenlöf skriver om livet och kärleken och han har verkligen glädje i människor. Under vårt samtal säger han plötsligt att han älskar alla människor i hela världen...

Kanske är det sant, för i hans spår finns många revyer och föreningar.

Han var 17 år när han debuterade i revysammanhang - som Moder Sveas betjänt. Han har startat en bordtennisförening som finns kvar ännu efter bortåt 40 år, varit ordförande och festfixare i Södra koloniföreningen i Gävle och revypappa på Brynäs när han tillsammans med en grupp Bomhusamatörer gjorde revyn "Tvål och såpa" med allt vad det innebär av rekvisita, kläder, manus och regi...

De senaste åren har han skrivit poesi.

- Jag vill inte kasta dikterna i papperskorgen och inte stoppa dem i byrålådan. Jag vill att folk ska läsa dem.

Av den första boken har han sålt 150 ex-

emplar - och gett bort 50.

- Jag har träffat så många trevliga människor när jag tar fram min bok och erbjuder dem ett exemplar för 100 kronor. Vad får man för 100 kronor i dag? brukar jag fråga. Sedan är det så att den ena hälften av människor tycker om poesi, och hälften tycker inte om det.

- Jag kommer säkert att skriva bättre poesi i framtiden och borde inte tagit med alla dikter i den första boken. Jag blir mer självkritisk, ju mer jag skriver, säger Willy Erenlöf.

Två böcker i datorn

En bok är alltså utgiven, en är under tryckning och två böcker finns i datorn. Den ena ska innehålla 100 limerickar och den andra kallar han en kärleksbok.

- Det ska bli lite fräckt. Det ligger ju i tiden - men fräckt på ett fint sätt.

Willy Erenlöf är född i Hultsfred, flyttade till Stockholm och Telia, utbildade sig till ingenjör och kom till Gävle 1975 som storkundssäljare. Sedan ett antal år har han avtalspension, men har svårt att sitta stilla.

- Jag älskar kultur i alla former - och då menar jag också dragspel.

Willy Erenlöf har många dikter i sin dator...

Han har spelat teater i Sätra och också varit med i en av de få svenska skräckfilmer som gjorts, Sleepwalker, där han spelade konduktör.

- Tyvärr blev scenen där jag var med bortklippt, men jag är med i slutet där huvudpersonen kliver av...

Willy Erenlöf går vidare.

- Det känns som om jag har hela världen i min dator.

En poet som delar med sig...

Willy Erenlöfs diktsamling "Om livet och kärleken (allvar och humor)" består av 120 dikter och är hans debut. Dikterna handlar om sådant som händer eller har hänt i vår fysiska och i vår mentala närhet, men också om sådant som händer i andra delar av världen och som vi ändå berörs av genom media.

Människan är viktig i Willy Erenlöfs diktning och människan ska ha det bra oavsett var i världen man bor. Den bild som målas upp i diktsamlingen är ett samhälle utan vapen, utan orättvisor, där människor bryr sig om varandra och visar det i handling och engagerar sig, där människor njuter av livet, kärleken, kaffekoppen, vännerna, biet, naturen, träden, teater, dikt och revy.

En utopi kan man tycka, men de små sakerna i livet lyfts fram i dikterna och påminner oss om att de också måste få ta tid och plats och att de är viktiga.

Dikterna är en frisk fläkt med både humor och allvar som ger oss råd hur vi ska handla men som också berättar hur vi kan förhålla oss till livet för att få ett så

bra liv, både för oss själva och andra, som möjligt.

Jag kan inte låta bli att tänka på Dan Andersson som bodde i de stora skogarna i gränstrakterna mellan Dalarna och Värmland, där det var glest mellan byarna.

Dan Andersson berättade för människorna om saker som han sett i under sina resor i den stora världen och de lyssnade förundrat. Hans diktning var allvarstygnd men han var en berättare, en poet i sin by som lät människorna i Skattlösberg se världen på det sätt han såg den.

Willy Erenlöf bor på Brynäs och visar oss hur han ser världen. Han delar med sig, precis som Dan och andra berättare och poeter. Hans dikter är konkreta med

förslag till vad vi kan göra för att förändra situationen som i Ratten där han påminner oss om att vi måste vara rädda om oss.

På baksidan av boken står Läs mer poesi! Jag skulle vilja

Ratten
Du måste förstå
hur illa det kan gå
om du dricker sprit då och då
Låt bilen stå
Håll stadigt i ratten
drick inte sprit för katten

Styr
Kapitalet styr
Regeringen styr
Ödet styr
Men min cykel
styr jag själv

säga läs och skriv mer poesi! Läs och skriv mer poesi alla människor på Brynäs eller läs och skriv vad som helst och diskutera och våga, som Willy! Han skriver också på ett ställe: "Alla vill ge sina tankar i ord/ Om saker och händelser på vår jord".

Jag kan tycka att en del dikter i samlingen liknar varandra väldigt mycket och att det borde gallras något mer men det är en liten sak jämfört med det faktum att Willy har gjort det han drömt om men inte kunnat förverkliga tidigare. Skriv mer poesi Willy!

Kristina Löfström

Brynäsgrupp jobbar för bättre gång- och cykelvägar

Det finns ingen trottoar på ena sidan av Eriksbergsgatan för den som ska gå från Brynäs centrum till hälsocentralen och det är inte lätt att ta sig fram för den som har rollator.

Lars Blom

Gruppen har kontakt med kommunens tekniska kontor för att förbättra trafiksituationen längs Brynäs gång-

– Vintertid måste man ut på gatan för att komma till hälsocentralen. Det är naturligtvis inte bra för någon, men särskilt svårt är det för de äldre, säger Lars Blom i Brynäs utvecklingsgrupp.

en moped i full fart... Sikten är inte heller så bra och vägen smalare än den bör vara.

– Sedan väljer de flesta att ta den besvärliga passagen genom den stora grinden till Fjällbackens köpcentrum. Egentligen går ju inte gång- och cykelvägen där, men den är något längre och då väljer de flesta att ta det trafikfarliga alternativet, säger Lars Blom.

Vägbulor

Utvecklingsgruppen har också föreslagit vägbulor för att minska bilarnas höga hastigheter på Brynäs-gatan och - framför allt - på Kaserngatan.

– Men vi har fått svaret att trafiken där inte är hårdare än någon annanstans.

Om det är ett bra svar kan förstas diskuteras,

Det blir lätt konflikter i trafiken längs vägen till Fjällbackens butiksområde.

och cykelvägar. Nyligen träffades man och kunde konstatera att trottoaren på någon sida av Eriksbergsgatan måste breddas.

En annan besvärlig trafikfråga är den allt snabbare mopedtrafiken på gång- och cykelvägar.

– Vi har särskilt påtalat läget på gång- och cykelvägen bakom Rodergatan. Där går människor med hundar och där låter föräldrarna småbarnen tulta omkring - och så kommer det

men Lars Blom betonar att han uppskattar tekniska kontorets intresse att ha en dialog.

– Jag tror på idén att en grupp framför sina åsikter till kommunen. Då tar man nog synpunkterna mer på allvar, säger Lars Blom.

– Vi har ett halvt löfte om en refug i korsningen Brynäs-gatan-Kaserngatan. Där finns buss-hållplatser på båda sidor och någonting måste göras för dem som går.

Nu kommer 30 på Brynäs

Nu har skyltarna kommit upp och högsta hastighet på Brynäs bostadsgator är 30 kilometer i timmen.

Undantagna är Kaserngatan, Södra Skeppsbron-Atlasgatan och Industrigatan, samt gator med mycket trafik, Brynäs-gatan (fram till Sjätte tvärgatan och söder om bussgatan), Rig-gargatan som tangerar norra Brynäs bostadsområde och Styrman-gatan västerifrån till korsningen vid Femte tvärgatan vid förskolan Högbergsgården.

Hastighetssänkningen ska förbättra trafiksäkerheten och kommunen stöder sig på det faktum att risken för att en fotgängare ska dödas om man blir påkörd av en bil som kör 50 km/tim är 80–90 procent, medan den är 10 procent om hastigheten är 30 km/tim.

Sedan 2002 har 30 gällt i Gävle centrum. Mätningar har visat att det bara lett till en sänkning av medelhastigheterna med 4–7 kilometer i timmen. Högsta medelhastigheten i centrum före 30-gränsen var 43 km/tim och lägsta 37 km/tim. Lägsta medelhastigheten efter införandet pendlade på olika mätpunkter mellan 31–38 km/tim.

Varför är skillnaderna så små?

– Det är svårt att veta, säger trafikingenjör Gösta Nordqvist.

Är inte risken att förändringarna blir ännu mindre på Brynäs, eftersom det finns färre hinder på gatorna jämfört med centrum?

– Det återstår att se. Vi har mätt hastigheterna och kommer att följa upp dem. Vi gör någon mätning före vintern, men resten gör vi efter snösmältningen.

Har någon klagat över 30-gränsen?

– Nej, de få som hör av sig vill oftast att deras gata också ska ha 30, säger Gösta Nordqvist.

Ingrid Kumlin har berättat om sitt liv på Brynäs på 1920- och 30-talen. Utsikten från Brynässkolan fångades 1914 (t v Brynäsgratan). Foto: Stadsarkivet

Ingrid Kumlin berättade om Brynäs – en stadsdel där människor for illa

Hur det var att växa upp i ett fattigt Brynäs hem under de svåra åren på 1920- och 30-talen skriver Ingrid Kumlin (1921-1981) i sin bok "Kålhagen – en berättelse om det bortglömda Brynäs", som blev mycket uppmärksammat när den kom ut 1977. Hon ville beskriva ett halvt bortglömt Brynäs. På ett par generationer hade mycket av hungern, arbetslösheten, sjukdomarna och supandet fallit i glömska. En de ville kanske inte heller minnas.

Brynäs kallades - ofta nedsättande - Kålhagen efter de odlingar Gävleborna tidigare haft öster om industrispåret. I dag finns här Stenbergsskolan och prydliga bostadshus. Ingrid Kumlin gav ut ytterligare en självbiografisk bok - "Strykflickan berättar" - 1979. Hon föddes 1921 och avled 1981.

Ingrid fyra år

Kålhagen består av korta texter för varje år från 1926 till 1939. Vi möter först Ingrid när hon var fyra år och flyttade med familjen - mamman, mammans nya man och en nyfödd lillebror till Kålhagen. Vi lämnar henne 18 år gammal då hon arbetar på en fabrik i Stockholm och har blivit politiskt och fackligt aktiv. I bokens början berättar Ingrid:

"Jag har fått så mycket stryk att det gör ont i hela kroppen. Pappa var full igår. Då grälade dom. Lillebror blev rädd. Han kissade på sig. Jag vågade inte hämta pottan.

Ingen mat idag

Vi har inte fått någon mat idag. Vi får inte handla på krita längre. I morron ska jag gå bakvägen till slaktaren och tigga avskärningsbitar. På slummen får vi bara amerikanskt fläsk och hårda limpor. Vi skrapar av det vita saltet innan vi steker fläsket."

Det sammanfattar hennes uppväxt. Varför mamma slog henne så ofta grubblar hon mycket över. Med åren förstår Ingrid att hon är en avstjälningsplats för sin mammas ilska och besvikelse. Hon skriver att ingen någonsin kramade henne, "inte ens mamma... så jag fick krama lillebror".

Misshandel

Han som kallas pappa är den man hennes mamma lever med. Han är hamnsjäare och kommer ofta hem berusad (hamnarbetarna fick en del av lönen i sprit). Då skäller hans fru på honom, han blir arg och misshandlar henne och ger sig av och kan vara borta i flera dagar. Hon misshandlar i sin tur sin dotter och skickar henne sedan för att försöka hitta mannen på

någon krog där det supas och spelas kort.

Familjens fasta punkter var stampen, fattigvården - eller slummis som Ingrid benämnde slumsystrarnas verksamhet - och de kyrkliga församlingarnas välgörenhet. Ingrid skickades ofta ner till hamnen för att stjäla kolbitar eller plocka träknubb, till Måsberget för att plocka ris och till affären för att handla med fattigvårdens förnedrande "matlappar" som noga visades upp för andra kunder, så att de skulle se...

Pappas lön

Hon skickades också för att hämta pappas lön innan han kom åt den och köpte sprit för pengarna - och ibland tvingades hon gå till bondens land och stjäla rovor. Men man stal aldrig av sina grannar. Folk höll ihop. På väg för att köpa mjölk vid en gård nära Källbergsbacken vid nuvarande Tallgatan beklagar hon sig över att hon aldrig har tid att åka kälke med de andra barnen. I skolan kunde lärarnorna uttrycka sig föraktfullt om de fattigaste barnen och visa att de var rädda att få deras loppor och löss på sig. Barnen i de fattigaste familjerna fick ibland kläder och skor genom skolan. Gåvorna såg ut på ett visst sätt. Ingen kunde ta miste på att det var nådegåvor...

”Hela min barndom störtade sig över mig”

Ingrid Kumlins bok ”Kålhagen - en berättelse om det bortglömda Brynäs” är uppbyggd av dagboksanteckningar och av tänkta eller verkliga brev som hon skrev till sin biologiska far, som var sjöman och som blivit kvar i USA efter en olycka.

När Ingrid Kumlin fick ett brev hon skrivit till honom 1942 i retur, trodde hon att fadern var död, men så kom tio år senare en julkhälsning från pappan och då föddes boken:

”Hela barndomen störtade sig över mig och mitt inre kokade som en häkkittel. Jag började skriva intensivt”, skriver hon.

Pappa blev svårt sjuk, men kom tillbaka till Sverige 1957. Då hade det gått 33 år sedan han försvann från Gävle. Han hann leva sex månader i Sverige innan han avled.

Huggkubben under Stenebergsskolan

En av bokens berättelser handlar om en huggkubbe. Där Ingrid Kumlin bodde stod en huggkubbe ute i vedboden. När allt var som svårast kunde hon smyga dit ut och sätta sig. Ingrid Kumlin skriver:

”Huggkubben som mottog så många hemligheter, den trygga punkten i min tillvaro, står fortfarande på sin plats - i mina tankar. Den gav mig värme när jag smekte den flagnande barken. Den tröstade i förtvivlans stunder. Den gav mig styrka att fatta beslut. Den gav mig mod att möta svårigheterna. Den gav mig ljus i mörkret. Idag står där en skola för en ny generation”.

Hon syftade på Stenebergsskolan som byggdes 1967.

Ingrid Kumlins böcker finns på biblioteket. Kålhagen – en berättelse om det bortglömda Brynäs (1977). (Finns också inläst på band) ”Strykflickan berättar” (1979). ”Smått och gott för stora och små” (1980).

Röda Korset på Brynäs hoppas på fler frivilliga

Röda Korsets arbete här hemma och i världen bygger på människors vilja att göra frivilliga och ideella insatser för att hjälpa sina medmänniskor. Syftet är att förhindra och lindra lidande, var det än uppstår och vem det än drabbar.

Vad vi kan göra, beror till stor del på hur många frivilliga som kan göra en insats i vår organisation.

Om du har möjlighet att ta ett uppdrag som frivillig i Gävle Internationella Röda Korsrets finns olika områden att välja mellan. Vi behöver förstärkning på flera av dem. Just du, med dina erfarenheter och din kompetens kan, tillsammans andra frivilliga, vara den som förändrar någons liv.

• Är du intresserad av inredning, saker eller kläder? Då kan du då och då vara på Mötesplats Kupan, som är en social träffpunkt med försäljning av skänkta varor. Du vill kanske utveckla och skapa aktiviteter i caféet på kvällstid?

• Du kan hjälpa flyktingar med familjeåterförening, med att söka resebidrag, efterforskning av förvunna anhöriga, stödjande samtal och stötta människor i asylprocessen.

• Du kan - tillsammans med andra frivilliga - besöka Migrationsverkets förvar och vara ett medmänskligt stöd och bevaka de förvarstagnas mänskliga rättigheter.

• Du vill kanske bli kontaktperson för en nyanländ person med utländsk bakgrund? Eller delta i vårt Språkcafé och tillsammans med många andra samtala om samhället och världen, samtidigt som du bidrar till att träna svenska och skapa kontakter.

Carina Sundin, verksamhetssamordnare

Oavsett vad som passar dig, får du utbildning och fortbildning för ditt uppdrag. Som frivillig i Röda korset är du försäkrad när du är på uppdrag.

Välkommen att kontakta Gävle Internationella Röda Korsrets

Tfn 12 34 45 eller via mail info@girkk.se

Du är också välkommen in på Mötesplats Kupan och anmäla ditt intresse!

Mötesplats Kupan har utökade öppettider

Du hittar oss i Brynäs Centrum

Måndagar	10 - 17
Tisdagar	10 - 17
Onsdagar	10 - 19
Torsdagar	10 - 17
Fredagar	10 - 17
Lördagar	10 - 14

Varmt Välkommen!

Gävle Internationella Röda Korsrets

Nu är Kultorum på Brynäs invigt

Massor av föreningsmänniskor, tillresta gäster och Gävlepolitiker såg till att det blev ordentligt gjort. Kommunfullmäktiges ordförande Carin Karlström klippte av invigningsbandet. Tanken med Kultorum är att besökarnas idéer och förslag ska forma verksamheten. Kultorum är öppet 10-16 vardagar och 12-16 på helgerna.

Dracula i Gasklockans kulturcentrum Skottes sätter klassisk skräck i Brynäsborna

Dracula har flyttat in i Lilla gasklockan på Brynäs.

Men det hade knappast varit möjligt om inte Skottes Musikteater först flyttat sin verksamhet från centrala Gävle till Gasklockorna - som är på väg att bli ett kulturcentrum.

Vi fick en titt på repetitionerna och ett samtal med regissören Rolf Berlin, som förvandlat Bram Stokers klassiska roman "Dracula" från 1897 till teater.

– Jag har använt figurerna, men jag har gjort en helt annan historia...

Men skräcken är inte långt borta. Skottes rekommenderar en åldersgräns på 15 år.

– Egentligen är det en ganska medelmåttig som roman, men den har fördelen att kunna tolkas på många sätt. Människor kan tolka samma scen på helt motsatta sätt och det är fascinerande.

Rolf Berlins tolkning vetter åt en undersökning av makten, eller könsmaktsordningen, som han säger.

– Vi möter en värld där ingen får vara det den kan vara.

Det är alltså en mörk - eller pessimistisk - föreställning?

– Jo, det kan man säga, men det händer saker... när Dracula dör på slutet ställs allt på ända och människorna ställs inför sig själva...

– Men jag vill förstås att det ska bli en spännande berättelse, en häftig stund i gasklockan...

Till pjäsens aktuella anspelningar hör mäklaren som säljer dåliga hus till rika personer dyrt, terroristskräcken och ett citat ur tal av USA:s president Bush.

Draculadata

Den ursprungliga Dracula hette Vlad III Dracul (1431-1476), furste av Valakiet i nuvarande södra Rumänien. Han har gått till eftervärlden för sin grymhet mot sina fiender. Namnet Dracul är besläktat med det rumänska ordet för drake eller djävul. År 1442 tillfångatogs fursten och hölls som gisslan av politiska skäl av den osmanske sultanen Murad II. Under fångenskapen sägs han att ha utvecklat en psykos, ett hat och en grymhet som senare skulle komma till uttryck när han kom till makten.

Dracula hör också till teater- och filmhistorien. Historien har filmats flitigt ända sedan 1920-talets Nosferatu till Werner Herzogs version (1979) och Francis Ford Coppolas Bram Stoker's Dracula (1992).

Magnus Lindberg, Ulrika Davidsson, Marie Skönblom och Victor Lopez. Foto: Anna Robertsdotter.

Dracula på scen - Joakim Lindblad. Foto: Anna Robertsdotter.

Dracula i Lilla gasklockan

Dracula spelas till och med den 1 december.
I rollerna ses:

Joakim Lindblad - Greve Vladimir Dracula

Ulrika Davidsson - Mina Murray

Magnus Lindberg - Jonathan Harker /
Quinsey Morris

Victor Lopez - Arthur Holmwood

Marie Skönblom - Lucy Westenra

Kalle Zerpe - Abraham Van Helsing /
John Seward

Manus och regi: Rolf Berlin

Musik: Per Nilsson

Scenografi och kostym: Camilla Forslund

Sömnad: Åsa Ericson

Rekvisita och webb: Anna Robertsdotter

Producent: Agneta Svens